

Iedere kilometer een obstakel

Rijd je op de snelweg met een snelheid van 120 kilometer per uur. Je zit net te denken het gaat lekker vlot, ik ben ruim op tijd op mijn bestemming. Tot er opeens boven de weg op een bord de aanwijzing verschijnt 90 km, nog verder 70 km.....50 km. Even later sta je in de file. Gelukkig lost de file na verloop van tijd op en kun je verder. Anders wordt het als je op weg bent naar Schiphol en je komt bij de Hartelbrug. Iedereen staat stil. Na een poosje blijkt dat de oorzaak van het oponthoud een defect in het besturingsmechanisme van de brug is. Als blijkt dat dit mankement niet gauw verholpen kan worden helpt de politie de automobilisten in de rij te keren en een alternatieve weg te wijzen. Het is wel spannend, ben je nog op tijd? Uiteindelijk kom je toch op je bestemming aan. In dit geval nog net op tijd. Is er geen hulp dan ben je niet op tijd op de plek waar je naar toe wilt. Zo komen veel trekvissen te laat of meestal niet op hun bestemming, de paai- of leefplaats, aan.

Enkele keren bezocht ik een bijeenkomst, waar vertegenwoordigers van natuurorganisaties vertelden dat zij hoge verwachtingen over de Haringvlietsluizen op een kier en het Droomfonds hebben. Als in september de sluisen op een kier gaan dan verandert er veel.

De zalm, de fint , de steur, de paling enz. krijgen weer vrij baan om naar hun paai- en leefgebieden te zwemmen.

De voorzitter op één bijeenkomst, vertegenwoordiger van het Wereld Natuur Fonds, sprak lyrisch over het project.

Nu lees ik in een W N F- persbericht, dat zalmen, palingen en andere trekvisen gemiddeld in Europese rivieren bijna na elke kilometer hun neus stoten tegen een dam sluis of stuw. Alleen al in Spanje, Frankrijk, Polen en Groot Brittannië liggen 30.000 voornamelijk kleine dammen, stuwen en sluizen. In heel Europa zijn dat er nog veel meer. Komen de trekvisen voor zo'n obstakel, ze kunnen terug zwemmen en proberen een andere route te volgen. Lukt het daar ook niet om verder te komen, dan gaat bij de visen die op weg zijn naar een paaiplaats het legsel verloren. Ze sterven zonder aan de voortplanting deelgenomen te hebben of ze keren terug naar zee.

Al deze dammen, stuwen en sluizen hebben een negatief effect op riviernatuur, zoals verlies van leefgebied en verslechterende waterkwaliteit. Dit heeft weer gevolgen voor visetende vogels zoals de lepelaar, de zwarte ooievaar en de zeearend.

Zoetwaterdieren en -planten zijn sinds 1970 wereldwijd met meer dan 80% gedaald. De enorme hoeveelheid dammen in onze rivieren zijn daar zeker de belangrijkste oorzaak van.

De meeste oude dammen worden niet meer gebruikt. Het verwijderen er van is één van de meest effectieve manieren om de natuur te herstellen met direct resultaat en is voor het herstel van de natuur ook het goedkoopst. Succesvolle voorbeelden: In de Nederlandse beek de Boven Slinge bij Winterswijk waren twee stuwen geplaatst om de stroming te beheersen. Dit veranderde de stroomomstandigheden.

Met als gevolg slechte waterkwaliteit en verschillende soorten dieren konden de bovenloop van de beek niet bereiken. Nadat in 2016 de stuwen werden verwijderd steeg het aantal soorten met gemiddeld 30% en het aantal individuele dieren met 148%.

Ook in Frankrijk, Denemarken en Groot Brittannië zijn door het verwijderen van dammen vele kilometers rivier weer vrij stromend gemaakt en vispopulaties hersteld.

Volgend jaar worden in Frankrijk de grootste Europese dammen ooit in de rivier de Sélune afgebroken. In Spanje in de provincie Galicia worden alle dammen waarvan de vergunning niet wordt verlengd weggehaald.

Het begin is er om de trekvissen ruim baan te geven, maar er zal nog veel water tegen de dammen, stuwen en sluizen stromen voor het grootste deel van de waterwegen voor ze vrij is.

Bron: W N F – persbericht